

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMŲ

2003 m. balandžio 17 d. Nr. 16 (545) Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Velykų džiaugsmas telydi mus

Šv. Velykos yra džiaugsmo šventė. Džiaugiamės, nes Kristus prisikėlė ir todėl niekas nepajėgs sugriauti mūsų Tikėjimo ir mūsų Vilties. Dėl to bažnyčiose ir giedame: "Linksma diena mums nušvito, visi laukėm džiaugsmo šito". Skamba ši giesmė visur, nes ji skelbia nuraminimą ir viltį: yra Prisikėlimas, kuris prasilaužia pro mūsų mirties vartus; yra Tiesa, prieš kurią nublanksta priešų skleidžiamas melas; yra Viltis, jog mes kelsimės, kad gautume amžiną atlyginimą už iškentėtą skausmą.

Mieli skaitytojai, prisikėlęs Kristus kviečia mus: "Sek mane". Nemiegok savo gyvenimą sutvarkęs savaip, pagal laiko dvasią, bet kelkis ir sek Prisikėlusį, akimis nematomą, bet didžią Tiesą liudijantį. Kristus laukia, kad jį liudytų ne vien apaštalai, pamaldžios moterys ar būrys mokinių, bet kiekvienas mūsų gyvu tikėjimu bei malonės pilnu gyvenimu.

Kauno įgulos karo kapelionas
kpt. Tomas KARKLYS

Šv. Velykų rytą krikščionys išgirdę bažnyčių varpų simfoniją su džiaugsmu lauks Kristaus Prisikėlimo stebuklo. Tenušvinta mūsų veidai, tegu išnyksta pyktis, o stebuklingos giesmės "Aleliuja" posmai tepripildo širdis gerumo ir atjautos.

Nuoširdžiai sveikiname šv. Velykų proga LKPTS narius, laikraščio skaitytojus, užsienio lietuvius, visus, kurie su mumis bendrauja ir bendradarbiauja.

Linksmų šv. Velykų!

LPKTS valdyba
"Tremtinio" redakcija

Nuoširdžiai sveikiname "Tremtinio" bendradarbius, skaitytojus ir rėmėjus bei visą katalikų bendruomenę šv. Velykų - Prisikėlimo šventės proga. Linkime linksmų, šviesių, laimingų švenčių. Džiaugsmingo Aleliuja!

Lietuvos Sąjūdžio taryba

Audrų savaitė

Užėjo kažkoks pavasario ir žiemos mišinys. Mėgina ir vėl prasplėsti saulę, bet politinę Lietuvos padangę ir žemę drebina konfliktų perkūnai, niaukia debesys. Pavoju pačiai valstybei mat sukėlė keli žmonės Policijos departamente, pareigūnai žvalgai, arba operatyvininkai, pasidairę, kaip jau atvirai sakoma, po valdžios galiūnų duomenų bazes. Daro smalsuoliai. Turbūt ramiai. Paskui vadovai sužino, kad jie ten buvo įlindę. Sukeliamas didelis triukšmas. Tada jau Seimo nariai sužino, kad anie operatyviniai pareigūnai, naudodami asmeninius kodus, žinojo, kad bus surasti ir turės atsakyti. Tai ką, jums tarnyba nepatinka, ar kas nors riebiai užmokėjo, ar pažadėjo apsaugoti? To galėjo jų paklausti ministras J. Bernatonis, bet nepaklausė.

Pasidarė nebeaišku, iš kur

toks pyktis ir kur ten kas įlindo. Iš pradžių spaudai buvo sakoma - naršė po ministerijos vadovų bazes. Suprask, ne tik vardais paminėtų viceministrų, bet gal ir ministro J. Bernatonio bei šeimos duomenys buvo palytėti. Po to Seime ir per spaudą premjeras piktnosio, kad nenaudėliai rinko duomenis ir apie jį, ir apie Prezidentą R. Paksą. Štai ir darosi suprantamiau, kodėl tie perkūnai ir gąsdinimai - juk ne apie australą J. Petraitį, ne apie jauną politiką E. Daktarą renka, bet apie kur kas lygesnius Lietuvos piliečius. Tarp lygių yra kur kas lygesnių, tikrai. O ar tie operatyvininkai tikrai renka duomenis, ar tik apsimetė, ar tikrai liepė jiems generalinis komisaras, ar tik Mikas Jonaitis taip pasakė? O gal kas nors jam, Jonaičiui, liepė pasakyti "ant Grigaravičiaus"?

(keliami į 2 psl.)

Suskambo Velykų varpai sidabriniai -
Šviesiau bus krūtinėj, laukuos ir Tėvynėj...
Ir Kristus, ir žemė tiek skausmo iškentę,
Mums atneša linksmą pavasario šventę...

(P. Vaičiūnas)

Brangūs broliai, seserys, mylimi kraštiečiai, buvę politiniai kaliniai, tremtiniai, rezistencijos dalyviai! Prisikėlimo šventė teuždega Jūsų širdyse tikrąją meilę Dievui, savo Tėvynei, abejonėse paskendusiam artimui!

LPKTS Šiaulių sk. taryba

Reikalavimas spręsti nuosavybės gražinimo problemą

Kovo 4 d. Lietuvos Konstitucinis Teismas pripažino, kad LR Seimo daugumos nuosavybės atkūrimo įstatymai, priimti 2002 01 15 ir 2002 10 29, prieštarauja LR Konstitucijai. Tenka apgalvoti, kad Seimo dauguma visai nereagavo, kai šių įstatymų priėmimui prieštaravo Seimo Teisės komitetas, Seimo Teisės departamentas, Seimo opozicija, Vyriausybė, Konstitucijos garantas - Prezidentas bei daug visuomeninių organizacijų. Mūsų

valstybė eina į Europos Sąjungą ir NATO, kuriame laisvą demokratinę teisinę valstybę. O Seimo dauguma priimdama antikonstitucinius įstatymus diskredituoja tokiais veiksmais Lietuvos parlamentą, mūsų valstybę Europos ir pasaulio žmonių akyse, kiršina Lietuvos žmones, nesprenžia konstruktyviai nuosavybės gražinimo problemas, nevykdo valstybės žmonėms duotų įsipareigojimų.

(keliami į 2 psl.)

Aktualijos

■ Graikijos sostinėje Atėnuose balandžio 16 d. prasidėjusiame Europos Sąjungos viršūnių susitikime buvo pasirašyta Lietuvos ir dar devynių derybas baigusiu šalių kandidatų stojimo į Europos Sąjungą (ES) sutartis. ES bus 25 narės.

■ Kadenciją baigusio Prezidento V. Adamkaus neįtraukimą į Lietuvos delegaciją, vykstančią į Atėnus dalyvauti Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą sutarties pasirašymo ceremonijoje, liberalai pavadino nepagarba V. Adamkui. Prezidentas V. Adamkus yra vienas iš tų žmonių, kurie labiausiai nusipelnė šaliai integruojantis į ES.

■ Lietuvos Prezidentas R. Paksas tikisi, kad Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą diena ateityje taps tokia pačia švente kaip ir kitos valstybinės šventės.

■ Balandžio 15 d. per 6 tūkst. Lietuvos žemdirbių susirinko prie LR Seimo rūmų į įspėjimąjį mitingą prieš valdžios vykdomą neteisingą žemės ūkio politiką. Akciją organizavo Žemės ūkio rūmų pirmininkas J. Ramonas. Žemdirbių prispausta valdžia pažadėjo peržiūrėti šių metų biudžetą ir rasti papildomus 140 mln. litų.

■ Į jungtinę politinę jėgą besivienijantys vidurio dešinieji - liberalai, centristai ir modernieji krikščionys demokratų - kontroliuoja penktadalį Lietuvos savivaldybių.

■ Rusija kritiškai vertina Latvijos ir Estijos galimybę stoti į Europos Sąjungą (ES), pareiškė Rusijos delegacijos NATO Parlamentinėje Asamblėjoje vadovas V. Ozerovas.

■ Šiomis dienomis JAV dar labiau padidino spaudimą Sirijai ir pagrasino sankcijomis Damaskui, kuris kaltinamas tuo, kad suteikė prieglobstį Irako lyderiams, kuria cheminį ginklą ir remia terorizmą. Savo ruožtu ES ragina Jungtines Valstijas nedaryti Sirijai spaudimo.

■ Galutinai patvirtinta Kaliningrado tranzito tvarka, kai Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų taryba šią savaitę Liuksemburge priėmė Rusijos piliečių tranzito per Lietuvos teritoriją reglamentus, suteikiančius Lietuvai galimybę kontroliuoti keliautojų srautus.

Vilius BRAŽĖNAS

Audrų savaitė

(atkelta iš 1 psl.)

O gal čia tiesiog seni kagiebininiai provokatorių pokštai? Kas juos užsakė, jeigu taip?

Tie klausimai kyla kiekvienam, išskyrus tris galiūnus - Lietuvos valdovus, kurie jau aną trečiadienį, iš ryto, pas Prezidentą sutarė: kertam galvą! Ketvirtadienį vakare, kaip pranešė radijas, buvusioji Komunistų partija irgi nutarė - kirsti galvą, spjauti į Seimą. Ką čia Seimas? Tai jis nutarė, kad pirmiau tuos perkūnus tegu ištiria Seimo komisija. Ne, kažkas žino geriau: viskas aišku, bičiuliai, nei tirti, nei galvoti nereikia.

Čia pasireiškė valdymo stilius, deja, senas ir pavojingas. Komunistinis arba dar blogiau. Iš istorijos žinom, kaip komunistai ima valdžią: ima viską staigiai ir jeigu pavyks, tai visiems laikams. Bet kai susijaudina, kaip antai dėl generalinio komisaro nušalinimo metodų, tada padaro klaidų. Liaudžiai akys ima prasiverti. Iš čia ir klausimai, ir pasipiktinimai, ir triuškinantis balsavimas per LNK svarstymą, ir visokie protestai, net prie Prezidento rūmų, ir dar tas Vyriausybei trukdantis Seimas. Vienąsyk buvo, prieš Sausio 13-ąją, kad Seimas uždraudė kelti kainas, o Vyriausybė pamojo ranka. Verta prisiminti. Tai ar verta kartoti bandymus? Tai gi tą penktadienio rytą kirvis buvo nuleistas, dar nenukirčius galvos. Valdžios viršūnė atsitraukė, Vyriausybėj nebeliko diktato vienybės. Pažanga.

Štai ką sako spaudos pranešimas: ministras J. Bernatoniš siūlė atleisti generalinį komisarą V. Grigaravičių ir čia pat siūlė teikti Prezidentui

naują komisaro kandidatūrą, net jau buvo iškvietęs šį pareigūną į Vyriausybės posėdį.

Tačiau J. Bernatoniš siūlymai buvo atmesti - matyt, politiniai nuostoliai pasirodė pernelyg dideli tiek valdančiajai partijai, tiek R. Paksui. Tai dabar Seimo komisija tirs, "ar vidaus reikalų ministro Juozo Bernatoniš kaltinimai policijos generaliniam komisarui... yra pagrįsti, o jo laikinas nušalinimas nuo pareigų teisėtas". Jeigu nustatys, kad nepagrįsti - kas tada? Jeigu nušalinimas nuo pareigų neteisėtas? Tuo tarpu atleidimo (ne ministro) ir skyrimo dalykai sušalę ir atidėti, kitaip negu triumviratas jau buvo nutaręs. Seimas vis dar šį tą reiškia. Tai Seime premjeras patvirtino, kad V. Grigaravičius dirba gerai, tik jį mat "išdūrė" politikai. Kokie? Neatsakė net klausiamas. Bet visi atsimeina, kad vienas iš triumvirato užstojo, rėmė V. Grigaravičių, neva sutaikė su ministru, o paskui...

Žinoma, Lietuvą norėtų valdyti jėgos triumviratas. Ar tai tie, kurie tuomet susirinko ir nutarė, kaip turi būti? "Įrodymų užtenka". Gali atsirasti ir tobulesnė "trejukė" (lietuviškas žodis). Kai trečias bus V. Uspaskichas, šokdinantis jau ir Seimą, tada turėsime tobulą santvarką. Dabar dar tebėra parlamentinė demokratija (Seimas ne visai valdomas). V. Uspaskichas dar neatšaukinėja Seimo narių, dar neterorizuoja - atšauksiu! Dar demokratija, prasta santvarka, bet apskritai geresnės nėra.

**Vytautas
LANDSBERGIS**
Kai kurių Seimų narys

Reikalavimas spręsti nuosavybės grąžinimo problemą

(atkelta iš 1 psl.)

Reikalaujame:

1. Kad Seimas ir Vyriausybė priimtų naujas nuosavybės atkūrimo pataisas vadovaudamiesi KT 2003 03 04 nutartimi.

2. Toliau vykdyti namų grąžinimo savininkams procesą.

3. Kartu spręsti nuomininkų problemas - suteikti jiems kitą gyvenamąjį plotą, išmokėti kompensacijas ar pirkti butus, nes tai 50 proc. pigiau nei statyti naujus namus.

4. Išduoti namų savininkams, kuriems jau grąžinti namai, garantinius raštus.

5. Mokėti nuomą savininkams už eksploatuojamus

namus, butus, kuriuose gyvena nuomininkai. Su jais savi valdybė turi sudaryti sutartis.

6. Remontuoti gyvenamuosius namus, kuriuose gyvena nuomininkai.

7. Pakoreguoti 2003 m. biudžetą ir skirti lėšų nuosavybės grąžinimo ir kompensavimo nuomininkams programai vykdyti - iškelti nuomininkus iš grąžintinų namų ir išmokėti kompensaciją savininkams už negrąžintus namus.

Lietuvos namų ir žemės sklypų savininkų sąjungos pirm. **M. VITKAUSKAS**
Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos pirm. prof. **A. DUMČIUS**

Taika ir karai - jausmai ir statistika

Matėme sostinių aikštes ir gatves užtvindančių žygiuotojų už taiką Irake minias. Be abejo, yra pagrindo bijoti karų, ir todėl daug žmonių nuosirdžiai žygiuoja už taiką. Tačiau kyla klausimas, ar nuosirdžiai taiką myli pasauliniu mastu taikos mylėtojus žygin pakeliamą organizatoriai.

Ne taip seniai buvo aiškūs, be padidinamojo stiklo matomi NKVD-KGB pirštų antspaudai ant "Pasaulinio sąjūdžio už taiką". Tada buvo žygiuojama prieš JAV arimų atstumų raketų išdėstymą Vakarų Europoje siekiant atsverti tokių pat raketų rikiuotę sovietų okupuotoje Europos dalyje. Minios žygiavo JAV atbaidyti nuo niutrono bombos, nes tokia bomba, negriaudama Vakarų Europos pastatų, net nesunaikindama sovietų tankų, sunaikintų jų įgulas. Tik duok rausvą priežastį, ir taikos mylėtojai žygiuoja visame pasaulyje. Stebint dabartinį "taikos sąjūdį" kyla įtarimas, kad nors NKVD taikos mašina sugriuvo, kai kurie jos rataliai tebesisuka. Lyg sukaptos gyvatės besiraitančios dalys. Ligi šiolei buvo aišku, kad demonstracijų už taiką dirigentams rūpėjo ne taika, o tironiškų sistemų apsauga. Tai buvo ir tebėra aišku matant tai, prieš kokius karus, agresiją ir invazijas nebuvo ir nėra demonstracijų pasauliniu mastu.

Nepaprasta taikos meilės ir karo Irake smerkimo banga pasiekė ir Lietuvą. Jeigu Lietuvoje būtų paskelbtas konkursas "didžiausio taikos mylėtojo" vardui įgyti, remiantis jo viešu (kur tik pasisuka TV kameros) politikavimu, laimėtojas būtų buvęs universiteto rektorius, Seimo narys, Seimo Švietimo komiteto pirmininkas, profesorius Rolandas Pavilionis. (Kažkodėl su juo ginčydami politikai jam dažnai prisega ir titulą "gerbiamas", nors kitus vardu ir pavarde vadina. Nejaugi žodis "gerbiamas" turi ir kokią nors kitą nei įprastą reikšmę?)

Tačiau nuo terminologijos grįžkime prie karo ir taikos klausimo. TV ekranuose vis matome R. Pavilionį, "visom keturiom" palaikantį taiką Irake. Neteko pastebėti, kad debatuose kas nors būtų iš jo išgavęs ką kita negu taikos meilę bet kuriomis aplinkybėmis. Aišku, kad galima ginčytis apie reikalingą ar ne-

reikalingą, teisėtą ar neteisėtą "koalicijos" be JTO palaiminimo įsibrovimą į Iraką. Lygiai kaip galima ginčytis apie teisėtumą JTO organizacijos, kuri po Antrojo pasaulinio karo buvo, daugiausia sovietų ir JAV komunistų rankomis, sulipdyta ant melo pamatų, 1945 m. iškelta virš pasaulio ant pečių "taiką mylinčių nacijų", tarp kurių buvo ir "taikingiausia" Sovietų sąjunga. Tuo metu ji vykdė okupacinį genocidą Lietuvoje. Įsidėmėtina, kad tada nebuvo pasaulinio masto demonstracijų prieš Lietuvos okupantą.

Pagaliau, atidžiau pažvelkime į taikingojo R. Pavilionio aršiai tarp kitų klausimų keliamą taikos ir karo klausimą.

Lietuva pergyveno du pasaulinius karus. Tačiau mūsų tauta, be karų patirties, turi dar ir okupacinės "taikos" patirtį. Tad tais klausimais statistika turėtų dominti ir tokius taikos mylėtojus, kokių dabar turime Lietuvoje.

Nors ir nepatogu, tačiau kad neišstęčiau kalbos, pasinaudosiu pačiais artimiausiais informacijos šaltiniais. "Prof. Ramelis (J.R. Rumel), ieškojęs būdų žmoniją nuo karų gelbėti, savo nuostabai paskaičiavo, kad 20 šimtmečiuje (baigiant statistiką 1987 m.) tironiškos, dažniausiai komunistinės vyriausybės šaltakraujiškai išžudė keturis kartus daugiau žmonių, negu žuvo karių to šimtmečio visų karų frontų kautynėse. Vyriausybės nužudžiusios 151 milijoną žmonių, o kautynėse žuvę 38,5 milijonai", nurodoma leidinyje "Lietuvių tauta ir pasaulis", III, 10 psl. (konferencijos 2002 12 15 "Globalizacija: Lietuva šiandien ir rytoj" Viliaus Bražėno pranešimas "Globalizmas be priedangų").

Kiek detaliau tironiškos taikos statistika pateikiama (remiantis autoritetais) to paties autoriaus knygoje "Nauja pasaulio santvarka?" 1917 ir 1947 m. vien tik marksistai diktatoriai nužudė 95 milijonus žmonių. Taikos metu! Ar dėl to sniekiniai mokslininkai didžiuojasi komunizmo pasiekimais? Tikima, jog vien tik sovietinė vyriausybė tuo laikotarpiu nužudė 61 911 000 žmonių. Tarp jų ir mūsų tautiečius. Keturis kartus daugiau, negu žuvo visų valstybių karių per Antrąjį

pasaulinį karą (15 milijonų). Ten yra ir daugiau statistinių akistatų tarp karo ir taikos.

Antonas Antonovas Ofsenko (Raudonosios armijos divyrio sūnus) savo knygoje "Stalino laikai: tironijos portretas" teigia, jog tik 1917 ir 1947 metų laikotarpiu sovietiniai valdovai nužudė 83 000 000 žmonių. Jis pateikia net detalią kruviną buhalteriją.

Taip, karas yra baisus žmogaus apakimo, piliečių neapsišvietimo, politikų piktos valios ar tautų inteligentijos vangumo prabilta, kai dera kalbėti, bei prievolės dalyvauti politiniame gyvenime neatlikimo padarinys.

TV matome, kad Irake kenčia ir žūsta moterys bei vaikai. Tačiau ar kada buvo rodyta TV ekranuose lietuvių moterų ir vaikų kančios bei žūtys vien tik sovietiniuose ešelonuose? Ir kiek tokių buvo? Ar ne daugiau negu visame Irake? Ar kas rodė (berods, Karagandoje) medicinos seselę, kuri bandė gelbėti badu miršančio savo kūdikio gyvybę maitindama jį savo krauju iš venų?

Taip, karas yra baisus dalykas. Tačiau tironiška taika būna dar didesnis siaubas. Už ką - už karą ar taiką - meldėsi ešelonuose trokštantys lietuviai? Ar nesimeldė, kad staiga atskristų karo bombonešiai bombarduoti geležinkelinių stočių? Ar prie duobių nacių išrikiuoti mirčiai žydai bei mūsiškiai kaliniai Štuthof konclageryje ir sovietų GULAG'e džiaugėsi "taika"? Tikėkimės, kad mūsiškiai Irako karo priešai nesiekė tironiškos taikos pailginimo.

Daug taikos advokatų nurodo popiežiaus Jono Pauliaus II šaukimą taikai, tačiau pamiršta tai, kad popiežius šaukiasi žmonių dvasingumo, broliškos žmogaus meilės kitam žmogui. Tad taikos vertė - palaima ar siaubas - priklauso nuo to, kokiose rankose yra Taikos kardas.

Žinios iš Seimo

Pavasaris Lietuvos politiką išviliojo į lauką

Pagaliau sušilus orui Lietuvoje pastarąją savaitę pavasario gyvybinė energija plūstelėjo į miestų aikštes, konferencijų sales ir Lietuvos piliečių sąmonę. Politinis gyvenimas tiesiog virte verda. Ypač politiškai aktyvūs žmonės Vilniuje, tad norisi pasidalinti pilietiškumo proveržių jėga ir su kitų miestų, miestelių ir kaimų "Tremtinio" skaitytojais.

Pakslibizmas šliaužia

Žinoma, galima būtų pradėti postringauti apie premjero A.Brazausko ir Prezidento R.Pakso tandemą. Galima būtų mąstyti ir apie kitus Seimo rinkimus, kur buvę komunistai – socialdemokratų tikriausiai kooperuosius su atvirai prorusiška naująja "prezidentine" Liberaldemokratų partija. Reikėtų kalbėti ir apie per šalies politikos gyvenimą "šliaužiantį pakslibizmą". Žaidimų be taisyklių madą dar per prezidento rinkimus į politiką atnešė R.Paksas ir liberaldemokratų, tuomet karštai kaltinti juodosiomis technologijomis. Bet mada jau tapo politinės popkultūros atributu. Tad po nepavykusio liberalų ketinimo Vilniaus meru antrai kadencijai išrinkti Artūrą Zuoką iš nuostabos pravertomis burnomis apmirusių piliečių, kaip po V.Adamkaus pralaimėjimo, buvo mažiau. O neturėjo išvis nė vieno būti. Juk ir taip aišku, kad dabar politikoje bus žaidžiama keistai. Taip mus mokė R.Paksas. Gaila, kad šiam netikusiam pavyzdžiui pirmoji pasidavė viena iš stipriausių ir įtakingiausių partijų – Lietuvos socialdemokratų partija. Šie politikai, taip besistengiantys nutolti nuo savo komunistinės praeities ir priartėti prie europiečių socialdemokratų, susimovė. Jie pradėjo žaisti R.Pakso komandos – politikos naujokų žaidimėlius. Dėl generalinio komisaro V.Grigaravičiaus ir Vilniaus miesto mero A.Zuoko susitarę, prisidarė sau daug bėdos. Mat gerokai papiktino žmones. Tas bėdas turėtų atspindėti artimiausi partijų ir politikų reitingai, nustatyti remiantis visuomenės nuomone.

Protesto makaronai

Naujas kabinetines madas demonstruojantys politikai gavo atkirtį. Piliečiai puolė demonstruoti gatvės madas. Šio sezono gatvės politikos mados pagrindinis akcentas – nauji itin ekstravagantiški aksesuarai: makaronai, tualetinis popierius, karstas, raganų šluotos. Net ir visokių politinių demonstracijų mačiusiems vilniečiams nedažnai tenka matyti makaronais ausis nusikabinėjusius, prieš tautos kvailinimą protestuojančius jaunuolius, tualetiniu popieriumi užmėtytą prezidentūrą ar iš kaimų susirinkusius gyvulių augintojus, Nepriklausomybės aikštėje tyliai besidžiaugiančius, kad pamatė prof. V.Landsbergį. Paradoksas: visus politikus nušvilpiantys nepatenkinti žemdirbiai buvo kaip vaikai laimingi minioje sutikę V.Landsbergį, rodė vienas kitam įžymų politiką, net mėgino viens kitą pakelti, kad geriau

būtų profesorius matyti. Peršasi išvada, kad prof. V.Landsbergio nuopelnus šaliai (ir ne tik jai) supranta ne tik užsienio diplomatai, bet ir skaniais lietuviu nosiai ūkio kvapais persismelkę tautos atstovai iš kaimo. Vadinasi, ir nepagarba profesoriumi atsirado ne žmonių širdyse, o rašėjų rašalinėse. Teuždžiūna rašalas ant jų nusmurgusių plunksnų galo!

Lietuviai turi padėti latviams ir estams

Darbas Seime kol kas apmiręs. Seimo nariai į plenarinius posėdžius nesirenka, mat Seimo vadovybės yra paskatinti agituoti žmones už narystę Europos Sąjungoje. Trečiadienį, aukščiausiems valstybės vadovams ir politikams Atėnuose dalyvaujant Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą sutarties pasirašymo ceremonijoje, Seime vyko tiesioginė šios ceremonijos transliacija, o Seimo durys buvo atviros kiekvienam Lietuvos piliečiui ir svečiui, panorusiam stebėti Lietuvai svarbius istorinius momentus. Tą pačią dieną Seimo pirmininkas įteikė atminimo ženklus "už asmeninį indėlį plėtojant Lietuvos transatlantinius ryšius bei Lietuvos pakvietimo į NATO progą". Tokiu ženklu apdovanotas ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas dr. P.Jakučionis.

Atėjo metas tautai pasisakyti, apsispręsti ir pareikšti savo valią. Tai bus galima padaryti gegužės 10-11 dienomis referendumo dėl stojimo į ES metu.

Iš 10 šalių kandidačių, ketinančių įsiliesti į Europos Sąjungą, Lietuva savo referendumą organizuoja ketvirta. Pirmoji buvo mažytė Viduržemio jūros sala-valstybė Malta. Čia kovo 8 d. vykusiam referendume dalyvavo 92,5 proc. visų rinkėjų, už šalies narystę ES pasisakė 53,6 proc. rinkėjų. Kovo 23 d. Slovėnijoje vykusiam referendume stojimą į ES parėmė 90 proc. balsavusių šios šalies rinkėjų. Rinkimuose dalyvavo 60 proc. balsavimo teisę turinčių piliečių. Balandžio 12 d. Vengrijoje vykusiam referendume 83,76 proc. balsavusių vengrų pritarė šalies narystei ES, o prieš eurointegraciją balsavo 16,24 proc. piliečių. Balsavimo aktyvumas nebuvo itin aukštas – referendume dalyvavo tik 45,6 proc. rinkėjų. Tad nenuostabu, kad politologai ragina lietuvius pasitempti ir parodyti pavyzdį kitoms šalims kandidatėms. Ne paslaptis, kad sėkmingas referendumas Lietuvoje būtų didelė paspartis ir atrama latviams bei estams, kurie bijo dėl referendumo, nes jų šalyse labai stiprus sovietinis palikimas – neloyalūs rusakalbiai. Latviai ir estai gal ir norėtų į ES, bet gausiai gyvenantys rusakalbiai, kamuojami prosovietinių nostalgijų, tikrai neleis taip lengvai šioms šalims ištrukti iš Rusijos įtakos. Tad lietuviams, sugriovusiems Sovietų sąjungą, kaip Sąjūdžio laikais vėl tenka ledlaužio pareigos. Ir netiesa, kad lietuviai yra neišprusę ir mažai žino, bijo Europos Sąjungos. Šią savaitę prie Seimo mitingavę ir vilniečius vaišinę nemokamu pienu ir sūriu žemdirbiai pareiškė, kad jie palaiko Lietuvos siekį tapti NATO nare.

Ingrida VĖGELYTĖ

Ivykiai, komentarai

Išsisukinėjimai

Po praėjusį savaitgalį įvykusių protesto akcijų Vilniuje, prie prezidentūros ir Rotušės aikštėje, paremiant įvairiomis politinėmis machinacijomis nuverstą Vilniaus merą Artūrą Zuoką ir neteisėtu informacijos rinkimu apkaltintą generalinį policijos komisarą Vytautą Grigaravičių aukščiausioji valdžia pasijuto gana nejaukiai. Premjeras A.Brazauskas pareiškė, jog kol nebus sulaukta V.Grigaravičiui pateiktus kaltinimus tiriančios Seimo komisijos išvadų, jokių veiksmų prieš skandalo sukuryje atsidūrusius asmenis nebus imtasi. Tai parlamentinei komisijai vadovauja Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas Aloyzas Sakalas. Pakankamai gerai žinomas veikėjas, visada laiku pajuntantis, iš kur vėjai pučia. Vargu ar A.Sakalas be partijos vado ir premjero nurodymo išdrįs priimti vadui nepatinkančias išvadas.

Kiek pasimetė ir Prezidentas R.Paksas, iš pradžių besąlygiškai parėmęs vidaus reikalų ministro Juozo Bernatonio mestus vaikiškus kaltinimus dėl neteisėto informacijos rinkimo apie A.Brazauską, J.Bernatonių, buvusį ir esamą prezidentus, ilgametį sovietinės milicijos veikėją, dabar J.Bernatonio dešiniąją ranką – VRM sekretorių J.Liaudanską. Prezidentas vengė atsakyti į klausimą, ar reikalauja J.Bernatonio atsistatydinimo, jeigu paaiškės, kad ministras neteisėtinai apkaltino generalinį policijos komisarą. Sprendžiant iš Prezidento patarėjo nacionalinio saugumo klausimais, buvusio traktorių detalių prekivio R.Ačo kalbų ir komentarų, V.Grigaravičius – tarsi rakštis ne tik mafijos grupuotėms, bet ir labai aukštai sėdinčiam politiniam "elitui".

Seimo vicepirmininkas Gintaras Steponavičius pareiškė, jog generalinis komisaras užsipultas be jokio pagrindo, o ministro J.Bernatonio visa veikla ir susidorojimo su jam neįtinkančiais būdas jau nusibodęs visiems, ne tik opozicijai. Kad vienas iš neokomunistų partijos šulų J.Bernatonis savo išūlumu ir arogancija pralenkia net patį partijos vadą, rodo ir socialdemokratų veikėjų nedviprasmiškos užuominos. Pakankamai neigiamą požiūrį į VRM vadovo veiklą ir V.Grigaravičiui pateiktus išsigalvotus kaltinimus išreiškė vienas iš valdančiosios partijos šulų Justinas Karosas. Netgi neokomunistų frakcijos Seime seniūnė Irena Šiaulienė pripažino, kad socialdemokratų partijos ir frakcijos narių nuomonė dėl J.Bernatonio veiksmų išsiskiria.

Beje, paskelbdami, kad informacijos rinkimas neteisėtas, A.Brazauskas ir J.Bernatonis mėgino įvelti į šį dirbtinai sukeltą skandalą ir kadenciją baigusį Prezidentą Valdą Adamkų. Ešą ir jį sekė net devyni policijos pareigūnai. Laimei, V.Adamkus neužkibo ant to nešvaraus jauko. Užtat ir buvo nubaustas. Prezidentas R.Paksas neįtraukė V.Adamkaus į Lietuvos delegaciją, vykusią į Graikijos sostinę Atėnus pasirašyti istorinių Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą dokumentų. Tai buvo ciniškas akibrokštas buvusiam valstybės vadovui, kuris per visą savo kadenciją dėjo pastangas, kad priartintų šį istorinį momentą.

O dėl atakos prieš generalinį policijos komisarą, tai ne vienas politikos apžvalgininkas atkreipia dėmesį, jog Lietuvos vadovai parėmė ne profesionalą, visą gyvenimą kovojusį su nusikalstamomis grupuotėmis, o ambicingą politiką J.Bernatonių, kurio karjeroje netrūksta dėmių.

Istorinė diena

Balandžio 16 d. Graikijos sostinėje Atėnuose buvo pasirašyta istorinė naujų narių, tarp jų ir Lietuvos, priėmimo į Europos Sąjungą sutartis. Tokiu būdu įgyvendinama didžiausia Europos bendrijos plėtra. Pasirašant sutartį Atėnuose buvo imtasi ypatingų saugumo priemonių. Į Graikijos sostinę buvo sutraukta per 10 tūkstančių policininkų. Susidomėjimas šiuo istoriniu įvykiu labai didelis. Jį nušvietė apie du tūkstančiai žurnalistų iš viso pasaulio. Sutarties pasirašymo ceremonijoje dalyvavo ir Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kofis Ananas. Tai rodo tarptautinę naujų narių priėmimo į ES reikšmę.

Lietuvos Prezidentas R.Paksas prieš išvykdamas į Atėnus kreipėsi per visas televizijas į Lietuvos žmones ir pasveikino "įžengiantį naują valstybės brandos etapą". Prezidentas pabrėžė, jog patį svarbiausią žingsnį turės žengti visi Lietuvos žmonės, kai gegužės 10-ąją ir 11-ąją referendumu balsuos už stojimą į Europos Sąjungą. Prezidentas savo kalboje taip pat vertino paskutiniųjų dienų įvykius Lietuvoje. Aiškiai turėdamas galvoje Vilniaus savivaldybėje susidariusią padėtį, Prezidentas akcentavo, jog ne kartą yra pasisakęs už tiesioginius merų rinkimus, nes tokiu būdu išrinktieji geriau atstovautų žmonėms ir būtų išvengta politikavimo bei emocijų. Kartu R.Paksas pripažino, jog žmones labai jaudina dviprasmiška padėtis, kurioje atsidūrė policijos generalinis komisaras Vytautas Grigaravičius. Jis sakė nekantariai laukias Seimo komisijos išvados dėl vidaus reikalų ministro ir policijos generalinio komisaro konflikto. Prezidentas žadėjo, jog sužinojęs visas šio skandalo aplinkybes priims sprendimą remdamasis ne pareigūnų tarpusavio kaltinimais, ne emocijomis, o tiktais faktais.

Baigdamas kalbą ir palinkėdamas, kad didžioji Prisikėlimo šventė keltų kiekvieno mūsų dvasią, Prezidentas dar kartą kvietė visus Lietuvos piliečius artėjant lemtingojo apsisprendimo valandai prisiminti 1991 metų vasario 9 d. įvykusią apklausą dėl Lietuvos nepriklausomybės. Tada daugiau kaip 90 proc. rinkimuose dalyvavusių piliečių pasakė "taip". "Tegul šis pavyzdys įpareigoja mus išreikšti tokią pat valią ir dabar, gegužės referendume", – sakė Prezidentas.

Tuo tarpu pasirašant istorinę sutartį Atėnuose šaukštą deguto ant Lietuvos valdžios papylė įtakingas ir skaitomas visame pasaulyje Prancūzijos laikraštis "Le Monde". Jis paskelbė straipsnį apie Lietuvos "Rasputiną" – vadinamąją aiškiaregę afevistę L.Lolašvili, kuria tiki Prezidentas ir kiti aukščiausieji Lietuvos pareigūnai. Deja, tai ne kokia reklama būsimajai Europos Sąjungos narei...

Jonas BALNIKAS

Situacija neaiški

Jungtinių Amerikos Valstijų gynybos ministerija po Irako diktatoriaus S.Huseino gimtojo miesto Tikrito užėmimo paskelbė, jog faktiškai karas Irake baigtas. Tikritas, esantis už 175 kilometrų nuo Irako sostinės Bagdado, buvo laikomas paskutine S.Huseino tvirtove, tačiau laukto didelio S.Huseino gvardijos pasipriešinimo nebuvo. Kad masinė karinė operacija baigėsi, galima spręsti iš to, jog du JAV lėktuvnešiai iš penkių bei juos lydintys karo laivai jau išplaukė iš Persijos įlankos regiono. Tačiau JAV ginkluotųjų pajėgų vadas generalas Tomis Frenksas pareiškė, jog karas toli gražu dar nesibaigė. Pasak generolo, nors Sadamo Huseino režimas nuverstas, tačiau galima laukti fanatikų, užsienio samdinių bei kaimyninės Sirijos pasipriešinimo. Dar viena bėda, su kuria susidūrė laimėtojai, tai chaosas, kurį sukėlė visuomeninių pastatų plėšimai. Nusiaubtas ir apiplėštas netgi nacionalinis muziejus su neįkainojamomis meno, kultūros ir unikaliomis archeologinėmis vertybėmis. Pavyzdžiui, vos tik užėmus Tikritą buvo apiplėštos visos miesto ligoninės. Pagrobtai ne tik medikamentai ir medicinos įranga, bet net ir langai bei durys. Vis dar nežinia, kas atsitiko S.Huseinui ir jo artimiausiai klikai. Tiesa, vienas Jordanijos laikraštis paskelbė turįs nepaneigiamų duomenų, kad diktatorius ir visi kiti Irako vadovai, išskyrus informacijos ministrą Mohamedą Sahařą ir karinės tarnybos pirmininko pavaduotoją Izatą Ibrahimą, žuvo praejusį pirmadienį per JAV aviacijos bombardavimą. Tačiau yra pranešimų, kad diktatorius sugebėjo paskrukti į Siriją. Kad tokie duomenys yra gana rimti, rodo dar vienas JAV prezidento Dž.Bušo įspėjimas Sirijai nesuteikti prieglobsčio S.Huseinui ir jo komandai.

Sajūnigininkų laukia dar viena didžiulė problema - laikinosios Irako administracijos sudarymas. Pietų Irake jau susirinko Irako emigracijos ir vietinių veikėjų, nesusitepusių bendradarbiaujant su S.Huseino režimu, atstovai. Tačiau įtakingas Irako musulmonų-šiitų dvasinis vadovas kategoriškai atsisakė dalyvauti tame pasitarime. Pasak jo, šiitų atstovai ka-

tegoriškai atsisako dalyvauti laikinojoje Irako vyriausybėje, kol jai vadovaus ir patarinės amerikiečiai.

Vis labiau ryškėja ir suktas Rusijos vaidmuo Irako kontekste. Įtakingas ir gerai informuotas Londono laikraštis "The Daily Telegraph" paskelbė, kad Maskva prieš pat karo pradžią teikė S.Huseinui visokeriopą paramą. Maskva taip pat pateikė S.Huseinui rusų šnipų surinktą informaciją apie Didžiosios Britanijos premjero T.Bleiro pokalbių su JAV prezidentu Dž.Bušu ir kitais Vakarų valstybių vadovais turinį. Pasak šio britų laikraščio, šiuos kaltinimus įrodantys dokumentai buvo rasti subombarduotos Irako žvalgybos būstinės griuvėsiuose, Bagdade. Rastas dokumentas datuotas 2002 m. kovo 5 d. Jame Irako žvalgybos karininkas praneša, kad jo draugas iš Rusijos žvalgybos jam perdavė Didžiosios Britanijos premjero T. Bleiro ir Italijos ministro pirmininko S. Berluskonio pokalbio detales. Taip pat rasta ir kitų dokumentų, įrodančių Rusijos žvalgybos bendradarbiavimą su S.Huseino žvalgyba. Rasti dokumentai atskleidžia faktą, kad Rusija ir Irakas pasirašė susitarimą keistis slapta informacija, susijusia su "teroristo Nr. 1" Osamos bin Ladenio ir jo vadovaujamos teroristinės organizacijos "Al Qaeda" veikla. Rastas ir Irako ambasadoriaus Maskvoje slaptas laiškas, kuriame jis praneša, kad Rusija perdavė ambasadoriui informaciją apie ginklų pardavimą Artimųjų Rytų šalims. Tarp jų - raketų pardavimą Sirijai, kuri vėliau tas raketas perdavė Irakui.

Todėl neatsitiktinai JAV valstybės sekretorius K.Pauelas pareiškė, kad prieš Siriją "iš pradžių" bus imtasi ekonominių ir diplomatinių sankcijų. Dar daugiau, JAV gynybos sekretorius D.Ramsfeldas pranešė, jog JAV pajėgos paėmė į nelaisvę nenurodytą skaičių Sirijos piliečių, kurie buvo pasirengę tapti teroristais savižudžiais. Situacija išties gana keblė ir neaiški. Niekas negali atmesti galimybes, kad Irake gali kilti ginkluoti susirėmimai tarp musulmonų šiitų ir sunitų bei kurdų. Tai būtų pats blogiausias variantas.

Jonas BALNIKAS

Tik į Europą!

Atrodo, dar taip neseniai susikibę už rankų nuo Vilniaus iki Talino džiaugėmės artėjančia laisve... Per 13 nepriklausomos Lietuvos metų žmonių gyvenimas gerėjo labai palengva. Kodėl? Nors valdymo sistema demokratinė, jai vadovauja sovietiniai auklėtiniai, dalis jų – kosmopolitai, siekiantys naudoti sau. Sukauptas turtas Lietuvoje po įvairiausių potvarkių lengvai perėjo į valdančiųjų rankas. Išaugo nauji lietuviški milijonieriai, dalis jų korumpuoti. O mūsų teisėsauga ir prokuratūra vis neįrodo padarytų nusikaltimų. Į tėvynę sugrįžo buvę tremtiniai ar jų vaikai, bet mūsų Vyriausybei jie nereikalingi, nes taip ir liko "sibiriokai, buvę komunizmo priešai".

Po penkerių nepriklausomybės metų išsirinkome naują Seimą, kuriame liko tie patys buvę komunistai, o ir prezidento rinkimai parodė, kad Lietuvos žmonės dar labai prisirišę prie buvusios valdžios (buvo išrinktas A.Brazauskas, o ne S.Lozoraitis). Prof. V.Landsbergis, tiek daug padaręs atkuriant nepriklausomybę, buvo nustumtas į trečią vietą ir prasidėjo jo šmeižimo akcijos. Prezidentu išsirinkę išėmė, Amerikos demokratijos auklėtinį V.Adamkų, tikėjomės didelių pokyčių Lietuvos politiniame gyvenime, bet kadangi Seime dauguma vėl "raudonieji", išlaikyti demokratiją Prezidentui sunkiai sekėsi. Kaip V.Cerčilis yra pasakęs, demokratija gal ir nėra geriausia santvarka pasauli-

lyje, bet iki šiol dar niekas geresnės nesurado.

Išaugę diktatūroje ir neturėdami spaudos laisvės, ne visada atsirenkame teisingą spaudą ir naudingą informaciją. Surinkti mokesčių mokėtojų pinigai ne visada paskirstomi teisingai. Valdininkų etatai išpūsti, atlyginimai siekia tūkstančius, o eiliniai darbininkai gauna vos kelis šimtus. Visuose demokratinuose kraštuose yra 2-3 stiprios partijos, o pas mus, Lietuvoje, partijų skaičius peržengė 30, tai rodo, kad tauta dar nepribrendusi demokratijai. Tapus ministru Z.Zinkevičiui, mokyklose buvo numatytas patriotinis auklėjimas. Bet mokytojai tam paprieštaravo, jis buvo atleistas iš ministro pareigų. Trūkstant patriotinio auklėjimo, jaunimas daugiau domisi gyvenimiškais malonumais arba kaip praturtėti be didelių pastangų. Todėl per pastaruosius devynerius metus buvo nužudyti ar patys nusižudė 17000 žmonių. Tam reiškiniai, mano nuomone, daug įtakos turi ir sovietinio auklėjimo padariniai – girtuoklystė, tinginystė. Paprasti žmonės nusivylę politikais, nebeina balsuoti. Niekas nebetiki, kad nuo mūsų pačių priklauso tautos ateitis.

Vyriausioji karta dar žino, kas yra atsakomybės jausmas. Mūsų partizanų, tremtinių ašaros ir aukos neturi nueiti veltui. Neturime sukti atgal į Rytus, o tik į priekį – tik į Europą.

Lietuvos laisvės kovų dalyvis
Antanas ŠIMĖNAS

Skaitykime "Tremtinį"

Nesistebėkite, kad į "Tremtinio" skaitytojus kreipiuosi tokiais žodžiais. Taip, mes jį skaitome, laukiame pasirodant ir sunerimstame, jei paštininkas vėluoja. Verčiame "Tremtinio" lapus, ieškome pažįstamų vardų, prisimename savus vargus skaitydami apie kitų patirtus. Sužinome, kas vyksta pasaulyje ir Lietuvoje, kas nauja Seime ir apie mūsų veiklą. "Amžinąjį atilsį" tariame mus palikusiems broliams ir sesėms, liūdime jų. Pasiguodžiame, kad jie bent jau pamatė Laisvės aušrą, savoje žemėje priglaudė nuvargusias galvas. Užjaučiame ir gedime negrįžusiųjų.

Tai gerai ir reikalinga, bet dauguma skaitytojų norėtų, kad "Tremtinio" interesai būtų platesni, daugiau informacijos iš šalies politinio gyvenimo, jaunųjų kūrybos, poezijos posmų. Juk skaudu, kad net tokios žymios partizanų poetės Dianos Glemžaitės (jos poezijos knyga "Mes mokėsime numirti" seniai tapo bibliografinė retenybė!) kūryba taip ir neranda vietos spaudos puslapiuose. Būtų gerai, jei "Tremtinio" apimtis būtų ne aštuoni, o dvylika ar šešiolika puslapių, o tiražas dvigubai didesnis. Padidėjus tiražui sumažėtų leidybos išlaidos, išaugtų galimybės gerinti turinį. Ar galime to tikėtis?

Tai priklauso ir nuo mūsų visų – "Tremtinio" skaitytojų. Reikia skleisti kuo daugiau žinių apie laikraštį savo pažįstamiems ir draugams, parodyti, duoti paskaityti. Priminkime kitų partijų ir organizacijų nariams, kad

"Tremtinys" – vienintelis savaitinis politinės organizacijos leidinys, rašantis tiesą, nenupirktas ir nepaperkamas. Šiuo metu jo platinimu daugiausia rūpinasi tik LPKTS skyriai, o kodėl nuošaly lieka kitos giminingos visuomeninės organizacijos – LPKTB, LPKP, kurių nariai vis tiek neatsisako politinės veiklos, nors ir kitų partijų gretose? Argi mes siekiame ne vieno tikslo? Argi konservatoriams, krikščionims demokratams ir kitoms dešiniuosiems organizacijoms, neturinčioms savo leidinio, nereikalinga tribūna, iš kurios galima kreiptis į visą Lietuvą?.. Tad statykime ją rekomenduodami ir skatindami prenumeruoti "Tremtinį", rašydami straipsnius, žinutes, informaciją apie įvykius visuose Lietuvos rajonuose visomis aktualiomis temomis.

Lėšų trūkumas verčia žmones būti išrankius, prenumeruoti tik vertiną spaudos leidinį. Šiuo metu labai populiaros skaityklos. Ar nevertėtų daug skaitytojų turinčioms skaitykloms redakcijos sąskaita užprenumeruoti po "Tremtinio" egzempliorių nors ketvirčiui, kad skaitytojai galėtų susipažinti su mūsų leidiniu? Gal tai padėtų didinti jo prenumeratorių skaičių.

Imdami "Tremtinį" į rankas pagalvokime, ką galime padaryti, kad jis augtų ir būtų dar mielesnis, dar vertingesnis ir mums, ir visai Lietuvai.

Algirdas BLAŽYS

Didžiausioms miestų skaitykloms "Tremtinys" yra siunčiamas (redakcijos pastaba).

Drasūs Dainavos krašto žmonės

Balandžio 17 d. Dainavos apyg. partizanų vadui Juozui Gegužiui-Diemedžiui būtų sukakę 80 metų

Dainavos kraštas pasižymi nuostabia gamta, skambiomis dainomis, padavimais, įdomia praeitimi. Piliakalniai byloja apie senovėje stovėjusias pilies, apie nuožmias kovas su siekusiais užvaldyti šį kraštą...

Protėvių dvasia šiame krašte išliko gyva ir pokario metais. Sovietiniai okupantai vertė jaunimą stoti į jų kariuomenę, žudė gyventojus, degino jų sodybas. Pasipiktinę okupantų savivale, Dzūkijos miškuose telkėsi partizanų būriai. Jie atkakliai priešinosi žymiai gausesnėms okupantų pajėgoms. Plk. ltn. J. Vitkaus-Kazimieraičio sukurta "A" apygarda ir Dzūkų rinktinė nuo 1946 05 15 buvo pavadinta Dainavos partizanų apygarda. Jai vadovavo žymūs vadai: kpt. D. Jėčys-Ažuolis, ltn. A. Ramanuskas (vėliau tapęs brigados generolu), poetas ltn. B. Labėnas-Kariūnas, L. Baliukevičius-Dzūkas. Po L. Baliukevičiaus-Dzūko žūties 1950 06 24 Žaliamskyje PLP srities vado S. Staniškio įsakymu Dainavos apyg. partizanų vadu bu-

vo paskirtas Juozas Gegužis-Diemedis.

Jis gimė 1923 04 17 Alytaus aps. Seirijų valsč. Gerėnų k. Partizanas – nuo 1945 m. vasaros. Buvo karin. Juozapavičiaus grupės štabo viršininkas, nuo 1947 m. rugsėjo – Šarūno rinkt. vadas. Jo pastangomis buvo leidžiamas šios rinktinės leidinys "Laisvės rytas". Tai buvo uolus, pareigingas, partizanų ir gyventojų gerbiamas kovotojas. Jį sekė ir likviduoti MGB suorganizuoto smogikų, šnipų tinklą, į kurį Diemedis ir pakliuvo. 1950 m. pabaigoje ir 1951 m. ryšiai su rinktinių ir atskirų dalinių vadovybe buvo sunkiai palaikomi bei kontroliuojami.

Artimiausias Diemedžio bendražygis ir draugas B. Savelkis-Klajūnas 1948 m. pabaigoje išlydėjo į Lenkiją apyg. štabo žvalgybos sk. virš. J. Kriščiūnų-Rimvydą. Susišaudymo metu Klajūnų sunkiai sužeidė ir paėmė nelaisvėn. Sovietinis saugumas turėjo pakankamai priemonių ir laiko savo auką užver-

buoti, panaudoti saviems tikslams. Buvo sukurta versija, kad Klajūnas su keturiais "lenkų partizanis" iš Lenkijos grįžo į Lietuvą.

1951 09 27 Bistraigiškės miške, prie Demeniškių k., Seirijų apyl., Klajūnas su grupe smogikų, suvaidinusį "lenkų partizanus", susitiko su Diemedžiu ir jį lydėjusiais šešiais partizanis. Diemedis nesitikėdamas tokios niekšybės su trimis bendražygiais nusileido į žeminę. Tuo metu tris viršuje likusius partizanus smogikai sušaudė ir į žeminę įmetė nervus paralyžiuojančią granatą. Diemedis su dviem partizanis spėjo nusišauti, o J. Karpavičių-Medelį sužeistą suėmė ir vėliau užverbavo...

Dabar įžymaus Dainavos apyg. vado J. Gegužio-Diemedžio ir jo bendražygių žūties vietoje stovi paminklas ir atstatyta žeminė.

Balandžio 26 d. 10 val. Seirijų bažnyčioje bus laikomos šv. Mišios žuvusiųjų atminimui pagerbti.

Kazimieras SAVIČIUS
LLKS Dainavos apyg. vadas

Naujos knygos

"Laisvės kovų archyvas" Nr.33

Trisdešimt trečiame šio istorinio žurnalo numeryje išspausdinti Petro Paulaičio laišakai Nijolei Sadūnaitei – įdomiausias skyrelis. Laiskai, rašyti 1977-1980 metais iš Mordovijos lagerių į Krasnojarsko krašto Bogučanų gyvenvietę tremtinei N. Sadūnaitei, tarsi gyvi dviejų žmonių pašnekesiai, nors atgalinių Nijolės Sadūnaitės laišku ir nėra. Nesunku suprasti, kuo tada gyveno sesuo Nijolė ir kokį palankumą ji pelnė politinių kalinių bei tremtinių širdyse. Viename savo laišku P. Paulaitis rašė: "Ir vėl viena žiema – 33-ioji – praleista Rusijoje, už spygliuotų vielų, visiškoje vergijoje". (Dar buvo likę dveji, už meilę Dievui ir Tėvynei kalėjo 35 metus - red. past.)

Skaitai P. Paulaičio laiškus ir negali atsitraukti: kiek juose filosofinių pamąstymų, gilių samprotavimų, išminties kibirkštelių. Štai vieno laiško citata: "Žmonės suskaldyti ir vienas prieš kitą nuteikti. Ne visi sugeba teisingai padėtyje susiorientuoti. O išbristi iš to pragaro visi norime. Bet reikia žinoti, kad tyčiomis į mūsų gretas prikaišioja žmonių-agentų, kad jie tiesiogiai ar netiesiogiai tas mūsų pa-

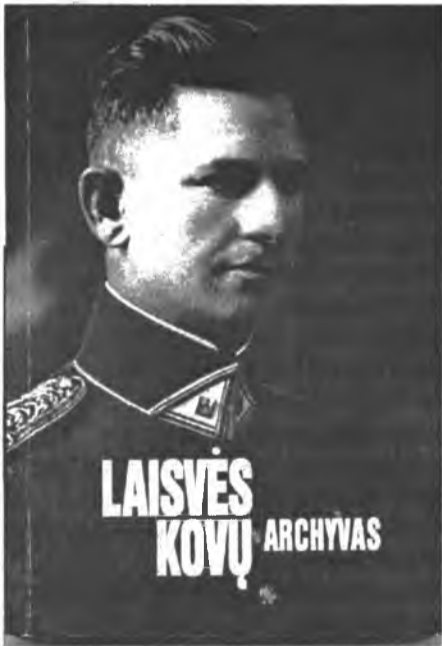
stangas į laisvę ar atsiri-bojimą neutralizuotų..."

"Laisvės kovų archyve" išspausdinti žmonių, pažinojusių P. Paulaitį, atsiminimai. Apie šį šviesaus atminimo patriotą rašo Jonas Žičkus ir Petras Girdzijauskas.

Įdomu susipažinti su Kunigaikščio Vaidoto partizanų grupės, veikusios Marijampolės aps. Liudvinavo valsč. Buktos miško apylinkėse, nežinomo partizano, žuvusio 1945 m. birželio 25 d. Laucinos kaime, dienoraščio įrašais. Jame detalios aprašyti 1945 m. pavasario įvykiai, buitinis, partizanų susitikimai su kovų draugais.

Išsamiai aprašytas Antazavės mūšis (Rytų Lietuva). Tai taip pat nežinomo partizano 1945 m. gruodžio 27-28 dienų užrašai. Straipsnio įžangoje rašoma: "Tai vieno iš didžiausių partizanų mūšių Rytų Lietuvoje - Antazavės šilo kautynių dienoraštis. Jis rašytas pieštuku, vokiško lauko pašto bloknoto lakštuose. Spaudai parengtos kopijos saugomos Tremties ir rezistencijos muziejuje, Kaune."

Apie Intos lagerius surinkta informacija - kalinių

tautinė sudėtis, Intos vandenčio bokšto statytojų sąrašas. Ją pateikia Balys Gajauskas. Rubrikoje "Atmintis" spausdinami neseniai mus palikusiu nuspelnusių Lietuvos laisvės kovų dalyvių – Antaninos Dručutės ir Juozo Grušio – nekrologai. Įvykių kronikoje pateikta informacija apie renginius. Tai kryžių ir paminklų pašventinimas, sukakčių paminėjimai. Žurnalas gausiai iliustruotas nuotraukomis, laišku, agentūrinių pranešimų faksimilėmis.

Žurnalą galima nusipirkti LPKT sąjungos knygunėlyje ir užsiprenumeruoti.

Asta ŠAUKĖNAITĖ

Padėkime šventovei

Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje iškilmingai pristatyta kilnojamoji paroda "Paminklinė Prisikėlimo bažnyčia". Po parodos atidarymo vyko diskusija "Kodėl stringa bažnyčios atstatymas". Dalyvavo Seimo nariai, Kauno savivaldybės atstovai, dvasininkai, kultūros veikėjai, architektai, menotyrininkai, žiniasklaida. Koncertavo Kauno sakralinės muzikos mokyklos choras "Pastoralė" (vad. N. Jautakienė).

Prieš aštuoniasdešimt metų Lietuvos žmonėms kilo idėja pastatyti Kaune, tuometinėje laikinojoje sostinėje, šventovę – tautos atgimimo ir vilties simbolį. Šiandien Prisikėlimo šventovė, kaip ir visa Lietuva, lėtai iš griuvusių keliasi.

nigas V. Grigaravičius ypač dėkojo visiems parėmusiems savo aukomis šį kilnų darbą. Surinkta per 3 mln. aukų, tiek pat skyrė valstybė, buvo surengta akcija su Lietuvos telemekomū. Šios akcijos metu skambino per 18 tūkst. Lietuvos žmonių, net trisdešimt

Arkivyskupas S. Tamkevičius nuoširdžiai dėkojo visiems, besirūpinantiems šventovės atstatymu, ir parodos rengėjams

Parodos atidarymo dalyvius pasveikino šios šventovės Atstatymo komiteto valdybos pirm. Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. "Tai nėra viena iš daugelio bažnyčių. Tai – tautos šventovė, Lietuvos žmonių padėka Dievui už atgautą laisvę. Jeigu rimtai mąstome apie Lietuvos prisikėlimą, turime rimtai mąstyti ir apie tautos šventovės atstatymo užbaigimą", – sakė S. Tamkevičius ir palinkėjo šiai parodai bei jos rengėjams geros kelionės. Tikimasi, jog ši paroda aplankys ne tik Lietuvos miestus, bet ir Seimo rūmus bei kitas valdžios institucijas. Prisikėlimo šventovės atstatymas buvo įtrauktas į Lietuvos vardo paminėjimo 1000-mečio programą. Tačiau dėl lėšų stokos programa siaurinta ir šiomet į ją šventovė neįtraukta. Ne vienas kalbėtojas apgailestavo dėl to, jog ši šventovė yra Kaune, o ne Vilniuje, kaip Valdovų rūmai. Tada jos atstatymas seniai būtų pabaigtas. Kitąmet sukanka 70 metų nuo šventovės atstatymo pradžios.

Deja, kaip informavo Prisikėlimo šventovės Atstatymo komiteto valdybos pirm. ninko pavaduotojas, šios parapijos klebonas dekanas Vytautas Grigaravičius, galutiniam užbaigimui dar stinga 8 mln. litų. Nuo 1989 iki 2002 metų šventovės atstatymui išleista 7697985 Lt. Ku-

kartų daugiau, negu tokios pat akcijos metu skambino piliečių dėl Valdovų rūmų atstatymo. Be valstybės paramos šventovę bus labai sunku atstatyti, nes žmonės jau nebeturi pinigų.

Apskritojos stalo diskusijoje dalyvavo Lietuvos telemekomo ryšių su visuomene atstovas Gintaras Urmonavičius. Jis apgailestaudamas paaikškino, jog pagal galiojančius įstatymus iš šios akcijos metu surinktų lėšų jie privalėjo išskaičiuoti pridedamosios vertės mokestį.

Didelę dalį šios šventovės aukų sudaro užsienio lietuvių parama. Antai Stasys Šiuškus iš Australijos paaukojo per 133 tūkst., Gabrielė ir Kazys Varneliai iš Australijos – per 30 tūkst., Ona ir Jonas Motiejūnai iš JAV – apie 20 tūkst. litų. Taip pat aukojo ir daugelis kitų išeivijos lietuvių.

Lėšomis prisidėjo ir LPKTS skyriai. Nemažai lėšų surinko Tauragės, Skuodo, Jonavos, Radviliškio, Kaišiadorių ir Kauno skyriai (pastarasis – 5 tūkst. litų). Šių ir kitų aukotojų vardai bus įrašyti į aukotojų Aukso knygą. Prieškarinės Aukso aukotojų knygos sąrašas eksponuojamas parodoje.

Diskusijos metu buvo išsakyta nemažai įvairių pasiūlymų dėl lėšų paieškos, dėl tolesnių šventovės panaudojimo perspektyvų.

Elvyra ŽEIZIENĖ

Antanas ŠIMĖNAS
Pasipriešinimo istorijos komisijos pirmininkas

Teroras Panevėžio apskrityje

Pabaiga.
Pradžia Nr. 15

Komunistų žiaurumai

Ėjo 1944-ieji. Miesteliuose valsčių valdžią okupantai kūrė iš įvairiausių lietuvių tautos atplaišų, vadinaujų "liaudies gynėjų". Liaudis juos pavadino skrebaus. Skrebai buvo siunčiami gaudyti vyrų, kad jie tarnautų okupantų kariuomenėje. Okupantams niekas nenorėjo tarnauti. Vyrų slapstėsi kaip išmanydami. Rudenį jau pradėti kurti partizanų būriai.

Panevėžio apskrities Krekenavos valsč. Petriškių kaime, Pašilių miško pakraštyje, nuošalioje sodyboje, gyveno Antano Vepšto šeima. Augo keturi sūnūs ir dvi dukros. Vienas sūnų jau gyveno užkuriose, o jo brolis Jonas slapstėsi nuo kariuomenės, tačiau partizanams dar nepriklausė. Du kiti sūnūs - 16 metų Vytautas ir jaunėlis - bei dukros gyveno tėvų namuose. Šeima ramiai ūkininkavo ir nenujautė artėjančios nelaimės.

1944 m. lapkričio mėn. į sodybą sugužėjo Krekenavos valsčiaus skrebai. Jiems vadovavo tolimas Vepštų giminaitis Nikodemas Vepštas. Vokiečių okupacijos metais jie partizanavo pas raudonuosius, o užėjus rusams - tapo skrebaus.

Niekas nežino, ar dėl to, kad slapstėsi sūnus Jonas, ar iš didelio keršto visa šeima jų pačių dalgiais buvo išpjauta Krekenavos skrebu. Tik Vytautui pavyko pabėgti. Jonas slapstėsi, tad liko gyvas. Išžudę šeimą skrebai kūnus sudegino kartu su sodyba. Stasys Vepštas (vedęs sūnus) surinko šeimos narių kaulus ir slapčia juos palaidojo. Prasadėjus Sąjūdžiui šeimos palaikai perlaidoti kapinėse.

Jonas ir Vytautas Vepštai išėjo partizanauti ir abu žuvo kovoje su okupantais.

Devyniolikmetės mirtis

1990 m. gruodžio 17 d. Krekenavos kapinėse iškilmingai perlaidoti Birutės Onos Čepaitės palaikai.

Birutė Ona Čepaitė kilusi iš Paliukuvos kaimo, Krekenavos valsčiaus. 1950 m. liepos 26 d. Ramygalos saugumiečiai žiauriai nukankino B.O.Čepaitę. Jos kūną užkasė ten pat, rūsyje, moterų kameroje. Ar devyniolikmetė mergina buvo toks baisus priešas, kad artimieji neturėjo teisės jos net palaidoti? Lyg koks benamis šuo slapčia, kad niekas nesužinotų, mergaitė buvo užkasta.

Krekenavos siaubas

Senieji Krekenavos gyventojai dar prisimena brolius Volkovus ir jų serį iš Pempų kaimo. Vienas iš Vol-

kovų dirbo Krekenavos saugume įgaliotiniu, antras - Naujamiestyje skrebu viršininku. Jų sesuo buvo "stribitelių" būrio narė. Daug oi daug žmonelių nuo jų nukentėjo...

Pasakojo Marija Jakaitienė iš Krekenavos:

"1945 m. mane suėmė Volkovo vadovaujami skrebai. Iki tol gyvenau Valmiškių kaime, Krekenavos valsč. Mane tardė Volkovas ir Tichomirovas. Tardymo metu kišo pirštus tarp durų ir jomis traiskė ranką. Buvau suimta už tai, kad broliai pasitraukė iš gyvenamosios vietos. Mane nuteisė 10 metų kalėti ir 5 metams tremties. Mane suėmus namuose liko 6 mažamečiai vaikai. Vyras Juozas Jakaitis, norėdamas mane išlaisvinti, pasisiūlė bausmę atlikti už mane. Iš jo tik pasityčiojo. Jį taip pat suėmė ir nuteisė 10 metų.

Visi, kurie Krekenavoje buvo tardomi Tichomirovo ir Volkovo, tvirtina, kad juos tardant buvo naudojami viduramžių tardymo būdai: ant galvos uždėdami ir veržiami geležiniai lankai, kiti kankinimo būdai. Mano žiniomis, Tichomirovas dabar gyvena Utenoje, o Volkovas - Panevėžyje."

Pasakojo nužudyto Jono Smilgos dukra Kazimiera Smilgaitė-Kareivienė iš Berklainių kaimo, Ramygalos valsč.:

"Mano tėvas Jonas Smilga, Poviolo, gimęs 1889 m., dirbo Krekenavos miško eiguliu.

1945 m. liepos mėn. už tai, kad jo eiguvoje buvo rastas partizanų bunkeris, skrebai tėvą areštavo. Krekenavos skrebai, vadovaujami Karaliaus ir Volkovo, J.Smilgą suėmė namuose. Jį išsivarė basą ir vienmarškinį, visą kelią mušė. Tardė Volkovas ir Tichomirovas. Tardymo metu mušti padėjo Karalius.

Už poros dienų man vieną minutę leido pamatyti tėvą. Jis sėdėjo vos gyvas, visas kruvinas. Dar po poros dienų gavome žinią, kad tėvelis nebegyvas. Pamatyti jo neleido, užkasė ten, kur užkasdavo ir kitus partizanus. Kitą dieną pamačiau atvažiuojančius skrebus. Išsigandusi pradėjau bėgti. Man peršovė krūtinę, mamai, stovinčiai kieme, koją. Skrebai mane peršautą nuvežė į Panevėžį. Žaizda pūliavo trejus metus, susirgau pleuritu. 1948 m. mamą ir mane areštavo, nuteisė ir išvežė į Vorkutą.

Tardytojas Volkovas iki 1974 m. dirbo Panevėžio saugume įgaliotiniu rajono reikalams. Pažinojusieji jį laiko klastingu ir žiauriu žmogumi. Vėliau, man dirbant Panevėžio KMK, Volkovas buvo kadru skyriaus viršininkas."

LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentu vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Marija Vaitulionienė-Bučionytė, ryšininkė, Lazdijų aps. Leipalingio valsč. Dainavos apyg. Šarūno būrys 1944-1946 m.

Antanas Vakulskas (po mirties), ryšininkas, Ukmergės aps. Kurklių valsč. 1944-1948 m.

Algimantas Veberas, ryšininkas, Kėdainių aps. ir valsč. 1948-1949 m.

Antanina Veberienė-Motiečiūtė, ryšininkė, Kėdainių aps. ir valsč. 1948-1949 m.

Povilas (Pavelas) Viršilas (Veršilas) (po mirties), sukilimo dalyvis, Telšių aps. Tverų valsč. 1941 06 22-28

Kazys Vidžiūnas, partizanas, Utenos aps. Molėtų valsč. 1944-1945 m.

Pulgantas Vijaikis (po mirties), partizanas, Utenos aps. Kuktiškių valsč. Trimito būrys 1944-1950 m.

Liongina Vyšniauskienė-Veberytė, ryšininkė, Kėdainių aps. ir valsč. 1948-1949 m.

Pranas Zigmantas (po mirties), partizanas, Ukmergės aps. Gelvonų valsč. 1944-1946 m.

Adelė Zakarevičienė-Karaliūnaitė, ryšininkė, Panevėžio aps. Raguvo valsč. A.Šulskio-Šulo būrys 1944-1946 m.

Kazimiera Birutė Žiaugienė-Šukytė, rėmėja, Mažeikių aps. Akmenės valsč. 1948 05 - 1948 09

Bronius Žukauskas, partizanas, Ukmergės aps. Deltuvos valsč. Liepsnos būrys 1944-1947 m.

* * *

Birutė Andziulienė-Vidauskaitė, pogr. spaudos leidėja, Kauno r. Domeikavos sen. 1980-1990 m.

Vytautas Andziulis, pogr. spaudos leidėjas, Kauno r. Domeikavos sen. 1980-1990 m.

Česlovas Aukštuolis (po mirties), ryšininkas, Ukmergės aps. Balninkų valsč. 1947-1951 m.

Kazimieras (Kazys) Begauskas (po mirties), partizanas, Alytaus aps. Merkinės valsč. Siaubo būrys 1944-1946 m.

Vytautas Bikinas (po mirties), partizanas, Panevėžio aps. Miežiškių valsč. Vyčio apyg. Vienuolio, Šermukšnio būriai 1944-1949 m.

Marijona Brazaitienė-Naudžiūtė (po mirties), Marijampolės aps. Veiverių valsč. Tauro apyg. Žalgirio rinkt. 1944-1945 m.

Jurgis Brazaitis (po mirties), partizanas, Marijampolės aps. ir valsč. Tauro apyg. Žalgirio rinkt. 1944-1951 m.

Antanas Bražėnas (po mirties), sukilimo dalyvis, Utena 1941 06 22-28

Antanina Bubelienė-Barakauskaitė, pogr. spaudos leidėja, Šiauliai 1972-1988 m.

Viktoras Butkus, partizanas, Šakių aps. Jankų valsč. 1944-1945 m.

Pranas Čaplikas (po mirties), partizanas, Alytaus aps. ir valsč. J.Mikailonio būrys 1944 09 - 1944 12

Marijona Čiurinskienė-Piliponytė, ryšininkė, Kaišiadorių aps. ir valsč.

1944-1948 m.

Bronislovas (Bronius) Čyžas (po mirties), partizanas, Šiaulių aps. Šiaulėnų valsč. K.Šukio būrys 1944-1945 m.

Jozas (Juozas) Danenas, karys, Marijampolė, Vietinė rinktinė 301 batalionas 2 kuopa 1944 02 16 - 1944 05 15

Leonora Degutienė-Vainaitė, rėmėja, Trakų aps. Kaišiadorių valsč. 1945 02 - 1945 08

Vladas Dimavičius (po mirties), karys, Plungė, Vietinė rinktinė 1944 02 16 - 1944 05 15

Stasys Dvylaitis (po mirties), partizanas, Marijampolės aps. Kazlų Rūdos valsč. 1944-1945 m.

Marijona Garbenčiūtė, rėmėja, Kretingos aps. Veiviržėnų valsč. 1945-1947 m.

Kazimieras Algimantas Gumauskas (po mirties), partizanas, Marijampolės aps. ir valsč. Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. Dešinio tėvonija 1948-1951 m.

Ona Danutė Gustaitienė-Černevičiūtė, ryšininkė, Kauno aps. Garliavos valsč. Paparčio būrys 1945-1951 m.

Mečislovas Jakimavičius (po mirties), partizanas, Zarasų aps. Antalieptės valsč. 1944 08 - 1944 12

Vytautas Janavičius (po mirties), partizanas, Kaišiadorių aps. Žiezmarų valsč. 1947-1949 m.

Domicėlė Januševičienė-Naudžiūtė, ryšininkė, Marijampolės aps. Veiverių valsč. Tauro apyg. Žalgirio rinkt. 1945-1948 m.

Zigmantas Januševičius (po mirties), partizanas, Kretingos aps. Salantų valsč. 1944-1945 m.

Jonas Jiczyns, rėmėjas, Prienų aps. ir valsč. Saulės būrys 1948-1951 m.

Jonas Jonys, pogr. spaudos leidėjas, Prienų aps. Birštono valsč. 1952-1957 m.

Antanas Jozėnas, partizanas, Rokiškio aps. Obelių valsč. Vytauto apyg. Lokio rinkt. 1944 09 - 1944 12

Juozas Jukonis, karys, Vilnius, Vietinė rinktinė 306 batalionas 4 kuopa 1944 02 16 - 1944 05 15

Petras Juodelė, karys, Marijampolė, Vietinė rinktinė 1944 02 16 - 1944 05 15

Stanislava Kairienė-Butvilaitė, ryšininkė, Šiaulių aps. Radviliškio valsč. Geležinio Vilko būrys 1944-1948 m.

Feliksas Kameklis, rėmėjas, Rokiškio aps. Južintų valsč. 1946-1953 m.

Jonas Klimas (po mirties), rėmėjas, Vilkaviškio aps. Pilviškių valsč. 1946-1947 m.

Stasė Kraujalienė-Stažytė, rėmėja, Utenos aps. Kuktiškių valsč. 1954-1965 m.

Antanas Kuliešius (po mirties), ryšininkas, Utenos aps. Molėtų valsč. Vytauto apyg. 1944 07 - 1944 12

(B.d.)

Atsiliepiamus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: *LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-5) 2314157.*

Pagarba Zikarų šeimai

Vasario pabaigoje Lietuvą pasiekė žinia, kad už Atlanto mirė skulptoriaus Juozo Zikaro marta Aldona Zikariene. Juozo Zikaro Lietuva neteko 1944 m., o abiejų jo sūnų laukė amžinas atsiskyrimas su tėvyne. Čia jie buvo grįžę tik pasisvečiuoti. Jų vaikai užaugo jau ten.

Mums, panevėžiečiams, o ypač pajstriečiams, labai brangūs ir šviesūs prisiminimai, susiję su Aldona Zikariene. Ji be galo kruopščiai rūpinosi skulptoriaus Juozo Zikaro gimtinės - memorialinio muziejaus išsaugojimu. Tam skirdavo lėšų, viešėdama Lietuvoje visada lankydavo Paliūkus ir Pajstrį. Paskutinį kartą ji Lietuvoje lankėsi 2001 metų lapkritį, kai buvo minimos 120-osios J. Zikaro gimimo metinės.

Šv. Mišios už velionį buvo aukojamos Panevėžio

Šv. Trejybės ir Pajstrio bažnyčiose. Pastaroji - tik už dviejų kilometrų nuo skulptoriaus gimtinės. Šv. Mišias aukoją Pajstrio ir Spirakių klebonas Pranciškus Tamulionis. Po Mišių nuvykę į Paliūkus, į memorialinį muziejų, dar kartą prisiminėme Zikarų šeimos likimą, jų kan-

čias, lūkesčius, didelį Juozo Zikaro talentą ir Aldonos Zikarienes meilę ir rūpinimąsi Pajstrio kraštu.

Kartu su visais buvo ir giminitė Vanda Zikaraitė-Masiulevičienė su šeima. Ji visiems padėjo už pagarbą Zikarų giminei.

Ona STRIŠKIENĖ

Autorės nuotr. J. Zikaro memorialinio muziejaus kiemelyje

Skelbimai

Balandžio 25 d. (penktadienį) Jurbarko kultūros centre, S. Dariaus ir S. Girėno g. 24, įvyks LPKTS Jurbarko skyriaus ataskaitinė rinkiminė konferencija.

Registracija - 9 val. Konferencijos pradžia - 11 val. LPKTS nariai privalo turėti pažymėjimus.

Po konferencijos velykinė popietė.

Balandžio 26 d. 11 val. (šeštadienį) Jonišio kultūros rūmų salėje įvyks LPKTS Jonišio skyriaus ataskaitinis susirinkimas. Kviečiame visus narius dalyvauti.

Balandžio 26 d. numatytas LPKTS jaunosios kartos susitikimas neįvyks, nes daugelyje LPKTS skyrių vyks ataskaitiniai rinkiminiai susirinkimai.

Pratęskite "Tremtinio" prenumeratą

Prenumeratos kaina su pašto paslaugomis:
1 mėn. - 4,80 Lt,
3 mėn. - 14,40 Lt,
6 mėn. - 28,80 Lt,
metams - 57,60 Lt.

Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, Lietuva (Lithuania).

Balandžio 26 d. (šeštadienį) Radviliškio tremtinių ir politinių kalinių choras "Vermė" minės 10 metų gyvavimo jubiliejų.

12 val. šventę pradėsime šv. Mišiomis, kurios bus aukojamos Radviliškio parapijos bažnyčioje. Po šv. Mišių - koncertas Kultūros rūmuose. Dalyvaus Jonavos, Kuršėnų, Mažeikių chorai.

Balandžio 26 d. (šeštadienį) įvyks LLKS Didžiosios Kovos apyg. Laisvės kovų dalyvių - karių savanorių ir buvusių ryšininkų bei rėmėjų ataskaitinis susirinkimas. Pradžia - 10 val. šv. Mišios Kaišiadorių katedroje. Vėliau darbą tęsime savivaldybės salėje. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Balandžio 26 d. 11 val. Kėdainių savivaldybės salėje (J. Basanavičiaus g. 36, III a.) įvyks LPKTS Kėdainių sk. narių susirinkimas. Kviečiame dalyvauti.

Balandžio 26 d. 11 val. Šilutės seniūnijos salėje, Liepuvinių g. 17, įvyks LPKTS Šilutės skyriaus ataskaitinė rinkiminė konferencija.

Šiauliečių dėmesiui!

Balandžio 26 d. 12 val. (šeštadienį) organizuojama talka tvarkyti tremtinių kapus Ginkūnų kapinėse. Kviečiame atvykti visus galinčius padėti ir tuos, kurių artimieji palaidoti šiose kapinėse.

Asmenys, užsiėmę tremtinių kapinėse vietas, prašomi šiais metais pažymėti jas paminkliniais kryžiais. Nepažymėtos ir nesutvarkytos vietos bus perduotos kitiems.

Sveikiname

Garbingo 90 metų jubiliejaus sulaukusį, nelengvą kelią nuėjusį pokario partizaną, politinį kalinį, 1941 m. birželio sukilimo dalyvį TADĄ DANTĄ nuoširdžiai sveikina LPKTS Pakruojo skyrius.

Nuo balandžio 1 d. Kaune, LPKTS būstinėje (Laisvės al. 39, II a.), **nemokama teisinė konsultacija** bus teikiama trečiadieniais 10-13 val.

Gegužės 3 d. Kauno įgulos karininkų ramovės salėje įvyks Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio ataskaitinis suvažiavimas.

10 val. šv. Mišios Įgulos bažnyčioje.

11.30 val. suvažiavimo pradžia.

Kviečiame visus LLKS narius ir ryšininkus rėmėjus. Turėkite nario pažymėjimus.

Gegužės 18 d. įvyks Kalniškės mūšio 58-ųjų metinių minėjimo iškilmės. Pradžia - 12 val. šv. Mišios Simno bažnyčioje.

Kviečiame dalyvauti ansamblius, jaunimo organizacijas.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Petras Izulėnas 1917-2003

Gimė Panevėžio r., Nikalaevkos k., ūkininkų šeimoje. 1944 m. tapo partizanu. 1945 m. susirėmė su stribais ir NKVD daliniu sužeistas ir areštuotas. Kalintas Panevėžyje, Vilniuje. Karinio tribunolo nuteistas 10 m. griežtojo režimo lagerio ir 5 m. tremties. Kalėjo Vorkutos, Uchtos lageriuose. Į Lietuvą grįžo tik po 30 m. Apsigyveno Anykščiuose. Sukūrė šeimą su buv. politine kaline. Atgimimo laikotarpiu aktyviai dalyvavo LPKTS Anykščių sk. veikloje.

Palaidotas Anykščių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną Angele, mūsų skyriaus narę.

LPKTS Anykščių skyrius

Stasė Petraškienė 1928-2003

Gimė Ukmergėje. 1948 m. ištremta į Krasnojarsko sr., Igarką. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Iki mirties gyveno Kaune. Buvo LPKTS Kauno sk. narė.

Užjaučiame šeimą.

LPKTS Kauno skyrius

Bronislava Dailidytė-Kaunienė 1915-2003

Gyveno Tarpučių k., Sintautų valsč., Šakių aps. 7 asmenų šeima 1949 03 25 ištremta į Irkutsko sr., Alarsko r. Mirus vyrui liko viena su vaikais. Grįžusi į Lietuvą apsigyveno Šakių r., Giedručių k.

Palaidota Šakių kapinėse.

Tepalengvina artimųjų skausmą nuoširdi užuojauta.

LPKTB Šakių skyrius

Petras Stankevičius 1917-2003

Gimė Kuibyševe (Samara). 1944 m. įstojo į Vytauto apyg. Lokio rinkt. partizanų būrį. Dalyvavo Antazavės šilo ir Kriaunų mūšiuose. 1945 m. suimtas, nuteistas 25 m. lagerio. Kalėjo Vorkutos lageriuose. Po 10 m. grįžo į Lietuvą, sukūrė šeimą, užaugino dvi dukras. Buvo aktyvus Sąjūdžio narys.

Palaidotas Dusetų kapinėse.

LLKS Vytauto apyg. taryba

Genė Beloglovaitė-Rūtienė 1932-2003

Gimė Normančių k., Šiaulių r. Anksti liko našlaitė. 1947 m. su giminaičiais ištremta į Tomsko sr. Grįžo po 10 m., glaudėsi pas svetimus. Ištekėjo, bet vyras anksti mirė. Sulaukusi Atgimimo, stojo į Sąjūdžio gretas, vėliau - į buvusių politinių kalinių ir tremtinių organizaciją. Rašė eilėraščius ir "Lietuvių godų" radijo laidas. Vietinio jaunolio buvo žvėriškai sužalota, neatgavusi sąmonės mirė.

Palaidota Pakapės kapinėse.

Liūdime kartu su artimaisiais.

LPKTB Šiaulių skyrius

Balandžio 27 d. (sekmadienį) 11 val. Marijampolės aps. salėje (Vytauto g. 28) įvyks atvira LPKTS Marijampolės sk. konferencija. Kviečiame dalyvauti visus buvusius tremtinius, politinius kalinius, jų vaikus ir vaikaičius. Paskaitas stajimo į Europos Sąjungą, SAPARD ir PHARE programų klausimais skaitys ek. m. dr. V. Briedienė, Marijampolės aps. atstovė V. Burbienė bei kiti.